

та книжнина и търговия, упражни голѣмо влияние върху възраждането на българитѣ. По край гръцката ученостъ, гръцката школа, изобщо, покрай елизмътъ, който бѣ на голѣма мода въ западнитѣ държави и който упражни съ своитѣ идеи и тенденции мощно влияние въ възраждането на българитѣ, руската култура тѣй сжщо е отъ голѣмо значение за нашето пробуждане и възраждане. Резултатитѣ отъ това двойно влияние най-очевидно се изразиха въ просвѣтно-националнитѣ идеи на Априлова и въ цѣлата негова дѣятелностъ изобщо, както и дѣятелността на цѣлата българска емиграция, която, като се проникна отъ домогванията и стремежитѣ на гърцитѣ, прѣнесе ги на родна почва. Априловъ бѣ най-ясно въплотение на това. Той послужи за образецъ, на който подражаваха всички българи. Това врѣме е, гѣй да кажемъ, единъ периодъ на „буря и напоръ“, въ национално-просвѣтна смисълъ; свѣки се стреми да бжде зиждителъ въ въздигането, създаването на България.

Единъ отъ тия дѣйци е Ив. Н. Денкоглу, симпатиченъ и скромненъ ратникъ по нашето възраждане. Прокуденъ още отъ лѣтинство въ чужбина, той съ умѣние и трудъ си е създалъ завидно положение въ Москва. Виденъ приятель на Априлова, той се проникналъ отъ неговитѣ родолюбиви идеи и направилъ всичко, каквото лежало въ неговата възможностъ, за реализирането имъ. Безъ образование, по призвание търговецъ, Денкоглу високо е цѣнилъ образованието и въ него е само виждалъ спасението на своето унижено, потъпкано отечество. Той отворилъ училища, пращалъ щедро помощи на сжществуващи вече училища и черкви; давалъ срѣдства за издаване на книги за българската кауза, подържалъ млади българи да се учатъ въ руски гимназии и университети съ благородното условие — да се върнатъ въ поробената си родина, за да будятъ народната съ-